

Årsrapport 2019

Kommerkollegiums bidrag
till målen i Agenda 2030

The National Board of Trade Sweden is the government agency for international trade, the EU internal market and trade policy. Our mission is to facilitate free and open trade with transparent rules as well as free movement in the EU internal market.

Our goal is a well-functioning internal market, an external EU trade policy based on free trade and an open and strong multilateral trading system.

We provide the Swedish Government with analysis, reports and policy recommendations. We also participate in international meetings and negotiations.

The National Board of Trade, via SOLVIT, helps businesses and citizens encountering obstacles to free movement. We also host

several networks with business organisations and authorities which aims to facilitate trade.

As an expert agency in trade policy issues, we also provide assistance to developing countries through trade-related development cooperation. One example is Open Trade Gate Sweden, a one-stop information centre assisting exporters from developing countries in their trade with Sweden and the EU.

Our analysis and reports aim to increase the knowledge on the importance of trade for the international economy and for the global sustainable development. Publications issued by the National Board of Trade only reflects the views of the Board.

www.kommers.se

Enheten för handel och tekniska regler
Malin Ljungkvist

Välj ett objekt.

2020-03-12 Dnr 2020/00400-2

Utrikesdepartementet

Årsrapport 2019: Kommerskollegiums bidrag till målen i Agenda 2030

Förord

Handel och handelspolitik kan vara ett viktigt instrument för att nå alla tre dimensioner av hållbar utveckling: ekonomisk, social och miljömässig hållbarhet. En stor del av Kommerskollegiums verksamhet har därför tydlig koppling till Agenda 2030 och de globala målen.

Kommerskollegium har i uppdrag att rapportera verksamhetens bidrag till genomförandet av Agenda 2030 år 2019. Den här rapporten beskriver aktiviteter i vår verksamhet under året som gått som har en koppling till Agendan. Den avslutande tabellen illustrerar hur många av målen som vår verksamhet länkar till och bredden i vårt hållbarhetsrelaterade arbete.

Kollegiet har under år 2019 intensifierat det interna arbetet med horisontell integrering av hållbarhet i verksamheten. Ett tecken på den ökade integreringen av hållbarhet i myndighetens verksamhet är det större antal utredningar, jämfört med tidigare år, som inkluderat analys av hållbarhetskopplingar, även där inte hållbarhetsaspekter varit huvudsakligt fokus.

Arbetet med integrering av hållbarhet i verksamheten fortsätter, för att fortsatt bidra till att uppfylla de globala målen. Vi strävar efter att belysa kopplingar mellan handel hållbarhet, belysa målkonflikter samt om möjligt föreslå åtgärder och i bästa fall kunna tänka proaktivt kring handelns möjlighet att främja hållbarhet.

Stockholm, maj 2020

Pernilla Trägårdh

Vikarierande generaldirektör

Innehåll

Förord	1
1 Bakgrund	3
1.1 Om uppdraget	3
1.2 Om Kommerskollegium	3
2 Sammanfattande bedömning	4
3 Kommerskollegiums bidrag till genomförandet av Agenda 2030	7
3.1 Horisontell hållbarhetsintegrering	7
3.2 Utredningar och övriga analyser.....	9
3.2.1 Analys med fokus på att utreda sambandet mellan handel och hållbar utveckling	9
3.2.2 Övriga analyser med kopplingar till hållbar utveckling	10
3.2.3 Yttranden.....	13
3.3 Samarbete med myndigheter och andra externa aktörer.....	13
3.4 Handelsrelaterat utvecklingssamarbete	16
3.5 Open Trade Gate Sweden (OTGS).....	20
3.6 Internationella handelsrelaterade fora.....	21
3.6.1 WTO.....	22
3.6.2 EU.....	24
3.6.3 OECD	25
3.7 Handelspolitiska förhandlingar.....	25
3.7.1 Förhandlingstexter om hållbar utveckling.....	25
3.7.2 Jordbruk, djurskydd och antibiotikaresistens	26
3.8 Motverka handelshinder, samt främja fri rörlighet på EU:s inre marknad	27
3.8.1 Anmälningss procedurer	27
3.8.2 Kontaktpunkter.....	28
3.9 Motverka handelshinder samt främja fri handel utanför EU	29
3.10 Kommunikationsinsatser.....	30

1 Bakgrund

1.1 Om uppdraget

Denna rapport utgör Kommerskollegiums redovisning av uppdraget i regleringsbrevet för 2019 att redovisa hur myndigheten under 2019 har bidragit till genomförandet av Agenda 2030 (Agendan). Rapporten beskriver vilka delar av kollegiets verksamhet som under 2019 bidragit till genomförandet av Agendan. När så är möjligt identifieras även vilka mål och delmål verksamheten bidrar till. Redovisningen utgår från årsredovisningen för 2019.

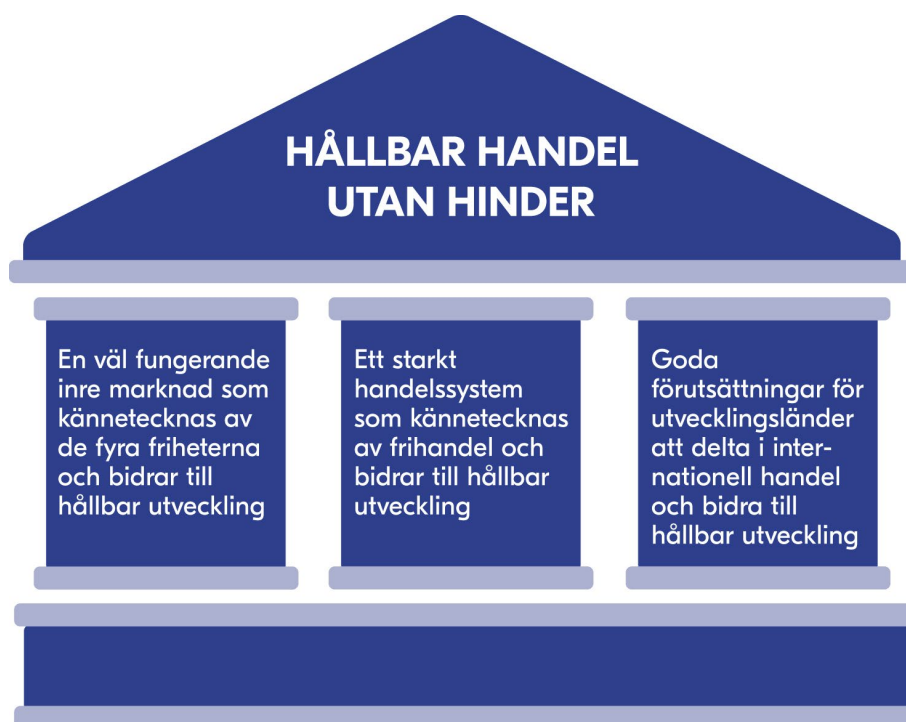
För en mer utförlig analys och beskrivning av de generella kopplingarna mellan kollegiets verksamhetsområden och Agenda 2030 hänvisas till den mer omfattande redovisning som gjordes för år 2016 (bilaga 1)¹.

1.2 Om Kommerskollegium

Kommerskollegium är Sveriges myndighet för frågor som rör utrikeshandel, EU:s inre marknad och EU:s handelspolitik. Bland Kommerskollegiums målgrupper nämns i instruktionen såväl enskilda företag, konsumenter, privatpersoner, näringslivet i stort som andra myndigheter. Myndigheten ska beakta utvecklingsländernas perspektiv och integrering i handelssystemet.

I Agendan anges tydligt att handel är ett viktigt instrument för att nå samtliga tre dimensioner av hållbar utveckling: ekonomisk, social och miljömässig hållbar utveckling. Detta speglas även i myndighetens verksamhetsmål, som sammanfattas i figuren nedan. Även om Kommerskollegiums arbete inte alltid syftar direkt till att främja något av de globala hållbarhetsmålen, så bidrar många analyser av kopplingarna mellan handel och något av de globala målen till ökad kunskap om hur handel, handelspolitik och handelsregelverk kan främja hållbarhetsagendan och därmed indirekt bidra till målens förverkligande.

¹ Dnr 2016-00667-2

Figur 1: Kommerskollegiums verksamhetsmål

2 Sammanfattande bedömning

Det här kapitlet innehåller en sammanfattande bedömning av hur kollegiet bidrar till att skapa förutsättningar för att förverkliga såväl de handelsrelaterade målen i Agendan som målsättningen att handeln ska bidra till en global hållbar utveckling.

I kapitel 3 nedan redogörs mer i detalj för kollegiets samlade hållbarhetsrelaterade arbete.

I bilaga 1 finns en översiktstabell över de mål och delmål som lyfts fram i rapporten.

Kommerskollegiums verksamhet bidrar i första hand till att förverkliga de direkta handelsmålen i **mål 17**. Rapporten tydliggör dock att vår verksamhet har tydliga kopplingar till **majoriteten av de övriga målen** i Agendan. Det analysarbete kollegiet gör för att belysa kopplingarna mellan handel och de olika hållbarhetsmålen bidrar till ökad förståelse för hur handel kan bidra till hållbar utveckling och var målkonflikter kan uppstå. Detta i sin tur bidrar i sin tur till bättre förutsättningar för att handelspolitik och handelsinstrument utformas på ett sätt som bidrar till att främja målen.

När det gäller **horisontell hållbarhetsintegrering** i kollegiets verksamhet har ytterligare steg tagits under år 2019 genom intern kompetensutveckling och verksamhetsutveckling. Detta har bland annat skett genom internutbildning för all personal samt fortsatt arbete i den enhetsöverskridande hållbarhetsgruppen, där såväl kopplingar mellan handel och hållbarhetsmålen som målkonflikter behandlats. Under året fastställdes även nya verksamhetsmål för myndigheten, som tydligare formulerar hur hållbarhetsarbetet ska prioriteras på myndigheten (figur 1 ovan). Målen kommer att påverka såväl planering som uppföljning av hur väl hållbarhet integreras i verksamheten.

Inom kategorin **utredningar och övriga analyser** har arbete inom alla tre hållbarhetsdimensioner gjorts under året. I de rapporter som haft ett primärt hållbarhetstema återfinns analyser av handel och jämställdhet, handel och klimatrelaterade politiska åtgärder samt av WTO:s system för särskild och differentierad behandling av utvecklingsländer. Ett tecken på den ökade integreringen av hållbarhet i myndighetens verksamhet är det växande antal utredningar som inkluderat analys av hållbarhetskopplingar, även där inte hållbarhetsaspekter varit huvudsakligt fokus. Exempelvis finns hållbarhetsanalyser i utredningar om immaterialrätt i frihandelsavtal och handelseffekter av frihandelsavtal.

Vad gäller **samarbete med myndigheter och andra aktörer** har vi fortsatt vårt arbete med att skapa och utveckla nätverk för hållbar utveckling. Detta dels genom att Kommerskollegiums referensgrupp för handel och hållbarhet har utvidgats med fler aktörer, såväl intresseorganisationer som företag, dels genom fortsatt samarbete med andra myndigheter och externa aktörer kring implementeringen av Agenda 2030. Kommerskollegium har under året också haft informationsutbyte med ett antal myndigheter för att belysa hur handelsregelverken påverkar deras hållbarhetsarbete. Genom detta arbete, samt att fortsatt belysa såväl hållbarhetsaspekter i handelsrelaterade nätverk som handelsaspekter i hållbarhetsrelaterade nätverk, har kollegiet bidragit till att ge bättre förutsättningar för det nationella genomförandet av Agendan.

Kommerskollegiums **handelsrelaterade utvecklingssamarbete** har varit ett fortsatt fokusområde för hållbarhetsarbetet. Hållbarhet har genomsyrat arbetet med kollegiets projekt *Trade Academy*, bland annat genom flera utbildningspass, och dessutom utgjort delar av flera enskilda biståndsinsatser. Det pågår även internt arbete med att ytterligare integrera hållbarhetsfrågor i Kommerskollegiums utvecklingssamarbete internt.

Inom *internationella handelsrelaterade fora* har Kommerskollegium fortsatt arbetet med att inkludera frågor om hållbar utveckling. Exempel på detta är underlag kring hållbarhetspekter i offentlig upphandling inför diskussioner i WTO:s kommitté för offentlig upphandling samt bidrag till diskussioner om effektiv implementering av EU:s frihandelsavtal i EU-kommissionens informella expertgrupp för handel och hållbar utveckling.

I *handelspolitiska förhandlingar* har kollegiet bland annat lämnat analysunderlag om hållbarhetskapitel i samband med aktuella förhandlingar. Kommerskollegium har även bidragit med analysunderlag kring hur jordbruk, djurskydd och antibiotikaresistens kan kopplas till frihandelsavtal, samt utvecklat former för kommunikation med intressenter i samband med handelspolitiska förhandlingar.

I arbetet med att *motverka handelshinder och arbeta för fri rörlighet och fri handel* har frågor om hållbar utveckling utgjort en stor andel av yttranden och underlag, framförallt kopplat till miljö. Även vid hantering av frågor från kontaktpunkter lyfts hållbarhetsrelaterade frågor såsom fri rörlighet för arbetstagare.

Kollegiet har genomfört en rad *kommunikationsinsatser* med hållbarhetskoppling under år 2019. Kollegiets analys av handel och hållbarhet har presenterats såväl i internationella fora som för skolklasser. Utöver att belysa hållbarhetspekter i ett flertal handelsrelaterade nätverk har kollegiet även i ökad utsträckning under året inbjudits att belysa handelspekter i hållbarhetsrelaterade nätverk, såsom Fair Trade och Stockholm Environmental Institute.

3 Kommerskollegiums bidrag till genomförandet av Agenda 2030

Nedan presenteras en detaljredovisning av hållbarhetsarbete i myndighetens olika områden enligt följande struktur:

- 3.1 Horisontell hållbarhetsintegrering
- 3.2 Utredningar och övriga analyser
- 3.3 Samarbete med myndigheter och andra externa aktörer
- 3.4 Handelsrelaterat utvecklingssamarbete
- 3.5 Open Trade Gate Sweden (OTGS)
- 3.6 Internationella handelsrelaterade fora
- 3.7 Handelspolitiska förhandlingar
- 3.8 Motverka handelshinder, samt främja fri rörlighet på EU:s inre marknad
- 3.9 Motverka handelshinder samt främja fri handel utanför EU
- 3.10 Kommunikationsinsatser

3.1 Horisontell hållbarhetsintegrering

Nya verksamhetsmål

Hållbarhetsintegreringen speglas i de verksamhetsmål som myndigheten antog under år 2019. Från att tidigare ha haft hållbarhet som ett separat mål så genomsyrar nu hållbarhet samtliga verksamhetsmål, liksom det övergripande målet *Hållbar handel utan hinder*. De nya verksamhetsmålen (figur 1) ska användas i verksamhetsplanering samt uppföljning och rapportering. Arbetet med att konkretisera målen inom respektive arbetsområde fortsätter under år 2020.

Kompetensutveckling

I syfte att bättre integrera hållbarhet i kollegiets kärnverksamhet och arbetsmetoder var hållbarhet tema för den årliga medarbetardagen, en fortbildningsinsats för hela kollegiets personal.

Vidare initierades en internutbildning för att fortsätta höja kompetensen i hållbarhetsfrågor hos kollegiets medarbetare. Ett första steg i utbildningen genomfördes på samtliga enheter med hjälp av medarbetare i kollegiets hållbarhetsgrupp, i syfte att säkerställa kunskap om handelns

3.2 Utredningar och övriga analyser

Kollegiets utredningsarbete innefattar analys av handelsregelverk, handelsutveckling, samt handelshinder på den globala marknaden och på EU-nivå. Kollegiet strävar efter att beakta ett hållbarhets- och utvecklingsperspektiv i de analyser och utredningar som myndigheten genomför. Kollegiet har därför dels publicerat utredningar som uttryckligen utreder sambandet mellan handel och hållbar utveckling, dels integrerat ett hållbarhetsperspektiv i många övriga utredningar.

3.2.1 Analys med fokus på att utreda sambandet mellan handel och hållbar utveckling

Under år 2019 har följande utredningar och analyser haft som primärt syfte att analysera kopplingarna mellan handel och hållbarhet.

Handel och jämställdhet

Under året färdigställdes en längre utredning om kopplingarna mellan handel och jämställdhet, *Trade and gender gaps: Can trade policy contribute to gender equal value chains*. Utredningen beskriver kopplingar mellan handel och jämställdhet med fokus på sysselsättning, företagande och konsumtion. Den belyser handelsrelaterade ekonomiska och sociala jämställdhetsutmaningar i produktionskedjan, kartlägger handelspolitiska initiativ för att främja jämställdhet och ger rekommendationer för hur handelspolitiken kan utformas för att bättre bidra till en handel som kan leda till ökad jämställdhet. Rapporten bidrar framförallt till att belysa och utöka handelns roll i att främja **mål 5** i sin helhet om jämställdhet, och i synnerhet **delmål 5.1, 5a, 5.4, 5.5** och **5c**.²

Gränsjusteringsåtgärder för klimatet

Kollegiet genomförde under år 2019 en utredning som analyserade hur gränsjusteringsåtgärder för koldioxid kan utformas på ett sätt som är förenligt med WTO:s regelverk samtidigt som det kan på ett effektivt sätt minska koldioxidläckage. Utredningen kan bidra till införandet av ett sådant instrument på EU-nivå, vilket i sin tur kan bidra till mål **13.2** om att integrera åtgärder mot klimatförändringar i politik och planering.³

² Dnr 2017/01374-76

³ Dnr 2019/01363

Analys av särskild och differentierad behandling av utvecklingsländer inom WTO

Kommerskollegium har analyserat hur systemet med särskild och differentierad behandling av utvecklingsländer (SDT) inom WTO kan förbättras. Analysen byggde vidare på en tidigare studie om SDT och inkluderade olika WTO-medlemmars synpunkter på SDT. Slutsatsen var att en mer landsanpassad och skräddarsydd SDT vore att föredra.

Analysen kan enligt kollegiets bedömning bidra till att öka utvecklingsländernas integrering i världshandel och därmed **delmålen 17.10** om det multilaterala handelssystemet, **17.12** rörande utvecklade länderna fullföljande av sina åtaganden i fråga om offentligt utvecklingsbistånd och **16.8** om att stärka utvecklingsländers roll i den globala styrningen.

3.2.2 Övriga analyser med kopplingar till hållbar utveckling

Under år 2019 har kollegiet i följande utredningar och analyser belyst kopplingarna mellan handel och hållbarhet.

Förslag på åtgärder för en förbättrad inre marknad

Kommerskollegium tog under år 2019 fram förslag på åtgärder som kan stärka och förbättra den inre marknaden, och samtidigt bidra till omställningen av ekonomin och uppfyllandet av de globala hållbarhetsmålen. Detta arbete var ett led i medlemsstaternas arbete med att lämna förslag på prioriteringar till den nya kommissionen. Dessa åtgärder hade ett brett hållbarhetsfokus och har koppling till framförallt **delmål 12.2** som handlar om effektivt nyttjande av naturresurser, **delmål 12.5** som handlar om att minska avfall, **delmål 13.2** om att integrera klimatåtgärder i politik, strategier och planering samt **delmål 17.7** om att främja partnerskap.

Sverige i EU

Kommerskollegium publicerade rapporten *Sverige i EU – handel, investeringar, personrörlighet, tillväxt och produktivitet* som har använts som faktaunderlag och utgångspunkt i diskussioner om hur den svenska ekonomin har utvecklats sedan 1995 då Sverige blev del av den inre marknaden. Utredningen bidrar till **delmål 8.1** och **delmål 8.2** då arbetet har lyft flera aspekter av hur Sverige upprätthållit ekonomisk tillväxt per capita i enlighet med nationella förhållanden samt jämfört flera sektorer utifrån ett förädlingsvärdeperspektiv. Vidare har rapporten bidragit till **delmål 8.3** då analys som inbegriper små- och medelstora företag har gjorts. Rapporten kan även argumenteras ha bidragit till **delmål 9.3** eftersom den lyfter vikten av finansiella tjänster för svensk ekonomi. Då

den övergripande slutsatsen i rapporten är att EU:s inre marknad har varit och fortsatt är väsentlig för Sveriges utveckling bidrar rapporten även till **delmål 17.13** om politisk samordning och samstämmig politik (på den inre marknaden).

Efterlevnad av EU-rätten (decentraliserad tillsyn)

Kollegiets tankepapper om decentraliserad tillsyn diskuterar möjliga verktyg för att säkerställa att EU:s regler på den inre marknaden efterlevs, och lyfter fram bland annat kostnader för felaktigt genomförande och tillämpning av EU:s miljölagstiftning inom unionen. Kollegiets analys bidrar enligt vår bedömning till flera olika mål: **Mål 17** om att stärka medel för genomförande av agendan i allmänhet, och **mål 13** i synnerhet om att bekämpa klimatförändringar, då underskottet av resurser har visat sig vara särskilt påtagligt inom miljöområdet.

Deltagande i utredning om Europeiska arbetsmyndigheten

Under år 2019 har Kommerskollegium deltagit i den utredning som biträder Arbetsmarknadsdepartementet för att undersöka behovet av eventuella åtgärder till följd av förordningen om Europeiska arbetsmyndigheten. Kommerskollegium har bistått utredningen med information och analys av hur Europeiska arbetsmyndighetens kommande arbete förhåller sig till kollegiets uppdrag som Solvit-center och som kontaktpunkt och samordnare enligt arbetstagardirektivet. Detta uppdrag har en koppling till **delmål 8.5** om bland annat anständiga arbetsvillkor samt **delmål 8.8** om att skydda arbetstagares rättigheter och att främja en trygg och säker arbetsmiljö för alla arbetstagare, inklusive arbetskraftsinvandring och **delmål 10.3** om att säkerställa lika möjligheter och minska förekomsten av ojämlika utfall.

Immaterialrättsregler i frihandelsavtal

Kommerskollegiums utredning *One size fits all*, om immaterialrättsregler i frihandelsavtal, beskriver vilka kopplingar som finns mellan immaterialrättsligt skydd och handel, investeringar, tillväxt och konkurrenskraft. Utredningen lyfter fram att kopplingarna kan se olika ut beroende på utvecklingsnivå, vilket bör beaktas i EU:s förhandlingar med mindre utvecklade länder. Slutsatserna har bidragit till nya möjligheter för samverkan med näringslivet och myndigheter kring immaterialrättsregler i frihandelsavtal. Utredningen har lyft fram vikten av immaterialrättsligt skydd för svensk export, målkonflikter, kopplingar till Agenda 2030 och utvecklingsländers perspektiv. Den knyter av till en rad mål inom Agenda 2030. Framförallt **mål 8** om arbetstillfällen och tillväxt, och då i synnerhet **delmål 8.1-8.3** om hållbar tillväxt, högre

produktivitet genom exempelvis innovation och ökad företagsamhet. Arbetet knyter också an till **delmål 3.B** om tillgång till vaccin och läkemedel för utvecklingsländer. Det finns också indirekta kopplingar till **delmål 2.A, 9.B** och **17.11**.

Fiskesubventioner

Kommerskollegium har under året medverkat i Jordbruksverkets utredning *Förhandlingar om fiskesubventioner i WTO – förslag på vägar framåt*. Utredningens slutsatser presenterades för EU-kommissionen för att bidra till att EU intar en konstruktiv roll i förhandlingarna. Att nå en överenskommelse om att förbjuda vissa typer av fiskesubventioner som bidrar till överfiske är ett uttalat mål i Agenda 2030 genom **delmål 14.6**.

Handelseffekter av frihandelsavtal

I slutet av året publicerades rapporten *The Trade Effects of EU Regional Trade Agreements*. Utredningen ger svar på vilka effekter på varuhandeln som EU:s regionala handelsavtal har haft för Sverige och EU, det vill säga hur mycket varuhandeln påverkas av handelsavtal mellan EU och andra länder. Utredningen visade också att handelseffekterna av ett WTO-medlemskap i genomsnitt var 50 % större än den genomsnittliga effekten av alla frihandelsavtal. En av rapportens slutsatser var därför att det inte ligger i WTO-ländernas intresse att minska sitt stöd för det multilaterala handelssystemet. Utredningen bidrar med ett kunskapsunderlag som kan användas i arbetet med **delmål 17.10** om att främja ett multilateralt handelssystem inom ramen för världshandelsorganisationen.

Användande av frihandelsavtal

Kommerskollegium publicerade under 2019 rapporten *Who Uses the EU's Free Trade Agreements? A Transaction-Level Analysis of the EU-South Korea Free Trade Agreement*. Med hjälp av detaljerade företagsdata analyserar utredningen i vilken utsträckning svenska företag använder EU:s frihandelsavtal med Sydkorea. Det har tidigare antagits att främst stora företag använder förmånstullar i frihandelsavtal. Denna rapport fann istället att skillnader i utnyttjandegrad inte i första hand tycks vara relaterade till företagets storlek. Kunskapen om vilken typ av företag som utnyttjar frihandelsavtal är ett underlag som kan bidra till att uppfylla **mål 10** om att minska ojämlikheten inom och mellan länder, däribland **delmål 10.2** om att främja social, ekonomisk och politisk inkludering, eftersom mindre företag ofta bedrivs av andra aktörer än de som driver större företag.

3.2.3 Yttranden

Kommerskollegiums yttranden och remissvar används som beslutsunderlag av Regeringskansliet i frågor relaterade till handel och inre marknaden. Att i våra svar lyfta kopplingar till hållbarhetsaspekter bidrar till att stärka förutsättningarna för att de regelverk som gäller i Sverige i större utsträckning tar hänsyn till hållbarhetseffekter. Nedan redovisas exempel på yttranden inom kollegiets olika verksamhetsområden som under 2019 haft koppling till Agendan och de globala hållbarhetsmålen. Inom yttrandena märks särskilt en koppling till de miljörelaterade hållbarhetsmålen, **mål 12, 13, 14 och 15**.

Kollegiet har lämnat remissvar på Kommissionens meddelande COM (2018) 773 *En ren jord åt alla – En europeisk långsiktig vision för en stark, modern, konkurrenskraftig och klimatneutral ekonomi*. Kollegiets huvudsynpunkter bestod i att meddelandet i större grad borde betona vikten av att handelspolitiken och klimatpolitiken måste samspela och att använda sig av handelspolitiken kan bidra till att de mål som diskuteras kan uppnås på ett effektivt sätt.

Kollegiet har också yttrat sig kring Finansdepartementets promemoria avseenden *Höjd energiskatt och koldioxidskatt på bränslen vid viss användning samt höjd skatt på kemikalier i viss elektronik*. Kollegiet ställde sig bakom målen med förslagen men efterfrågade djupare analyser av skattens effekter på potentiellt koldioxidläckage samt lyfte att styrmedlen skulle få större effekt om de kunde genomföras gemensamt inom EU.

Kommerskollegium har även lämnat remissvar på SOU 2019:13, *Agenda 2030 delegationens slutbetänkande om hur genomförandet av Agenda 2030 kan stärkas*. Kommerskollegiums svar fokuserade framförallt på hur näringslivets roll i genomförandet av agendan kan stärkas, och betonade rollen som handelsregelverk och handelspolitiska instrument kan ha för att stötta genomförandet.

3.3 Samarbete med myndigheter och andra externa aktörer

Kollegiet samarbetar med ett flertal andra myndigheter och externa aktörer på nationell nivå, där hållbar utveckling antingen är ett uttryckligt syfte med samarbetet, eller är en integrerad del av samarbetet. Detta bidrar både till att inkludera ett handelsperspektiv i olika hållbarhetsrelaterade fora, samt ett hållbarhetsperspektiv i handelsrelaterade fora. Arbetet bidrar bland annat till **mål 17** om genomförande och partnerskap, och i synnerhet **delmål 17.14** om att föra en mer samstämmig politik för hållbar utveckling, **delmål 17.17** om att bland annat uppmuntra och främja effektiva offentliga och offentlig-

privata partnerskap, **delmål 16.7** om att säkerställa ett lyhört, inkluderande, deltagandebaserat och representativt beslutsfattande på alla nivåer, samt **delmål 16.10** om att säkerställa allmän tillgång till information och skydda grundläggande friheter, i enlighet med nationell lagstiftning och internationella avtal. Nedan beskrivs exempel på olika samarbeten kollegiet varit engagerat i under 2019, samt vilka hållbarhetsmål de framförallt relaterar till.

Referensgrupp handel och hållbarhet

Kollegiet leder en referensgrupp för handel och hållbar utveckling, med deltagare från andra myndigheter, aktörer från civilsamhället och näringsliv. Gruppen utgör ett forum för dialog, informations- och erfarenhetsutbyte och behandlar aktuella handelsrelaterade frågor, utredningar och läget i internationella förhandlingar. Gruppen träffades vid två tillfällen under år 2019 med fokus på konsumtionens miljöpåverkan i andra länder samt gränsjusteringsåtgärder för klimatet. Arbetet bidrar till **mål 17**, framförallt **delmål 17.14** och **17.17** samt **delmål 16.10**.

EU:s miljøråd

Kollegiet deltog under 2019 i ett möte med den arbets- och referensgrupp som Miljö- och energidepartementet sammankallar inför möten i EU:s miljøråd. Vår myndighets uppgift är att belysa och föra in handelsaspekter i de aktuella miljöfrågorna som behandlas, samt att hålla oss orienterade om aktuella frågor inom EU:s miljöpolitik. Arbetet bidrar till att öka kunskapen om kopplingen mellan internationell handel och miljödimensionen av Agenda 2030, det vill säga **mål 12, 13, 14** och **15**.

Myndigheter i samverkan för Agenda 2030

Kollegiet fortsatte under 2019 att engagera sig i det av Sida initierade projektet *Myndigheter för hållbar utveckling*. Inom detta projekt samlas drygt femtio myndighetschefer regelbundet för att diskutera hur svenska myndigheter kan bidra till genomförandet av Agenda 2030. Deltagarna för en strategisk diskussion på GD-nivå, i årliga möten som kallas GD-forum, och samarbetar dessutom på expertnivå för att förbereda GD-forumen. Under 2019 hölls inget GD-forum, men kollegiet följde arbetet på expertnivå.

Projektet bidrar dels till **mål 17** om genomförande och partnerskap, dels till att ge bättre förutsättningar för det nationella genomförandet av Agendan.

Kommerskollegiums forum för tekniska regler och för standardiseringsfrågor

Vad beträffar tekniska regler bevakas hållbarhetsdimensionen på nationellt plan inom ramen för Forum för tekniska regler. För hållbarhetsfrågor som relaterar till standardisering görs motsvarande bevakning genom Forum för standardiseringsfrågor. Forumen möts tre gånger per år på Kommerskollegium och omfattar representanter från Utrikesdepartementet, myndigheter, branschorganisationer, de svenska standardiseringsorganisationerna, intresseorganisationer samt några företag. Arbetet bidrar till **delmål 16.7** om att säkerställa ett lyhört, inkluderande, deltagandebaserat och representativt beslutsfattande på alla nivåer.

Samverkan kring standardiseringsfrågor

På standardiseringsområdet ingår i kollegiets uppdrag att ta emot och tillsammans med sektorsmyndigheterna och standardiseringsorganisationerna bereda förslag till europeiska standardiseringsmandat enligt EU:s standardiseringsförordning. Under 2019 behandlades flertal förslag som har hållbarhetskoppling. Till exempel trädde Europaparlamentets och rådets direktiv om minskning av vissa plastprodukters inverkan på miljön i kraft under år 2019. Därtill har EU-kommissionen lagt fram ett förslag att ta fram en harmoniserad standard som ska säkerställa att korkarna och locken på plastprodukter för engångsbruk förblir fästa vid behållaren under produktens tilltänkta användningsfas. Därtill fortsatte kommissionen ta fram och diskutera mandatförslagen om luftkvaliteten och renare luft och ekodesignkrav för energiprodukter. Arbetet bidrar till att stärka implementeringen av Agenda 2030 i sin helhet, samt **delmål 17.14** om en mer samstämmig politik för global hållbar utveckling.

Samverkan mot antibiotikaresistens

Kommerskollegium deltar, tillsammans med ett tjugotal andra myndigheter och organisationer, i regeringsuppdraget om samverkan mot antibiotikaresistens. Kollegiet har informerat samverkansgruppen om vårt arbete med att föra in antibiotikafrågan i frihandelsavtal och resultatet av arbetet. Kollegiet har även framfört att det vore önskvärt att svenska experter bidrog med sin kompetens i det samarbete mot antibiotikaresistens som inrättas genom handelsavtalen. Vidare uppmärksammade kollegiet den internationella antibiotikaveckan i november 2019 genom att publicera en artikel på hemsidan. Arbetet bidrar till **delmål 2.4** om att uppnå hållbara system för livsmedelsproduktion.

3.4 Handelsrelaterat utvecklingssamarbete

Inom ramen för myndighetens internationella utvecklingssamarbete verkar Kommerskollegium för att stärka handelskompetensen i låg- och medelinkomstländer med utgångspunkt i Agenda 2030. Det långsiktiga målet är att skapa goda förutsättningar för utvecklingsländer att delta i internationell handel och bidra till hållbar utveckling. Verksamheten relaterar till **mål 1** om minskad fattigdom, **mål 8** om inkluderande ekonomisk tillväxt och **mål 10** om minskad ojämlikhet.

Kollegiet arbetar med huvudsakligen två målgrupper: dels offentliga institutioner, ofta i form av handelsministerier, dels företag som exporterar eller vill exportera till EU och Sverige. Verksamheten fokuserar på kapacitetsutveckling, både på individuell och organisatorisk nivå. Utveckling på organisatorisk nivå är målet för kollegiets bilaterala projekt. Insatserna syftar till att stödja samarbetsorganisationens kapacitet att verka som en effektiv, tillförlitlig och transparent institution på handelsområdet.

Mer specifikt bidrar kollegiets samlade utvecklingssamarbete till **delmål 8.a** om att öka det handelsrelaterade stödet (Aid for Trade) till utvecklingsländerna, i synnerhet de minst utvecklade länderna, samt **mål 16** som bland annat handlar om att bygga upp effektiva och ansvarsskyldiga och inkluderande institutioner på alla nivåer, framförallt **delmål 16.8** om att stärka utvecklingsländernas deltagande i institutionerna för global styrning. Utvecklingssamarbetet bidrar även till samtliga handelsrelaterade delmål i **mål 17**, det vill säga **delmål 17.10** om att främja ett universellt, rättvist, regelbaserat, öppet och icke-diskriminerande multilateralt handelssystem, **delmål 17.11** om att avsevärt öka utvecklingsländernas export, samt **delmål 17.12** om att fastställa varaktigt tull- och kvotfritt marknadstillträde för utvecklingsländerna. Arbetet bidrar även till **delmål 17.9** om att öka det internationella stödet för genomförande av effektiv och riktad kapacitetsuppbyggnad i utvecklingsländerna till stöd för nationella planer för att genomföra alla målen för hållbar utveckling. Ytterligare kopplingar kan förekomma mellan specifika projekt och konkreta delmål. Nedan följer exempel på projekt inom utvecklingssamarbetet som kollegiet arbetat med under 2019.

3.4.1 Liberia

Kommerskollegium har sedan 2013 samarbetat med Liberias regering för att stödja arbetet med landets WTO-anslutning. Projektet har varit helt finansierat av Sida och avslutades 2019. Efter att Liberia blev WTO-medlem 2016, har samarbetet fokuserat på implementering av landets åtaganden gentemot WTO. Särskilt fokus har lagts på: tekniska handelshinder (TBT), hälsoskyddsåtgärder (SPS), tjänster samt handelsprocedurer och kommunikation med syfte att landet ska kunna dra nytta av sitt WTO-medlemskap.

Kommerskollegium bedömer att Liberia idag har tillräcklig teknisk och organisatorisk kapacitet att hantera sitt WTO-medlemskap. Detta omfattar nödvändiga funktioner, samordnings- och koordineringsmekanismer såväl som teknisk expertis. Dessutom har en stor grupp tjänstemän (närmare 20 personer), fått mycket god teknisk kunskap relevant för WTO-anslutningen och medlemskapet. En ännu större grupp intressenter har fått ökad medvetenhet om WTO-frågor. Samtidigt har landet stora makroekonomiska utmaningar och den nuvarande politiska styrningen bidrar till låg utväxling av kompetensen.

Arbetet i Liberia har bland annat bidragit till **delmål 16.6** som berör behovet av transparenta institutioner, **delmål 16.8** om att utvidga och stärka utvecklingsländernas deltagande i institutionerna för global styrning, **delmål 16.10** om att säkerställa allmän tillgång till information, samt **delmål 16.b** om att verka för och genomdriva icke-diskriminerande lagstiftning och politik för en hållbar utveckling. Bland de handelsrelaterade målen bidrar Liberiaprojektet framförallt till **delmål 17.10** om att främja ett multilateralt handelssystem inom WTO. Projektet har även bidragit till samt **delmål 10.6** om att säkra stärkt representation och röst till utvecklingsländer i beslutsfattandet i globala internationella ekonomiska och finansiella institutioner i syfte att göra dessa mer effektiva, trovärdiga, ansvarsskyldiga och legitima.

3.4.2 Ecuador

Sedan 2017 pågår ett samarbete mellan Kommerskollegium och Ecuadors handelsministerium med syfte att stödja implementeringen av landets frihandelsavtal med EU. Fokus har legat på fyra olika sakområden: handel och hållbarhet, tekniska handelshinder, tjänstehandel och ursprungsregler. En överenskommelse om förlängning av samarbetsprojektet inom de tre förstnämnda områdena beslutades i början av året och projektet planeras fortlöpa till och med 2020.

På området handel och hållbarhet har en handbok för implementering av hållbarhetskapitlet inom frihandelsavtalet med EU färdigställts, i

samarbete med EU-kommissionen. Syftet med handboken är att institutionalisera samarbetet mellan ministerier och civilsamhället när det gäller implementeringen av kapitlet.

Arbetet inom området tekniska handelshinder har resulterat i en vägledning för konsekvensanalys (Ria) vid framtagande av nya tekniska föreskrifter. Under året har fokus legat på att utbilda tjänstemän vid ministeriet (och Ecuadors standardiseringsorgan, INEN) i Ria-metoden. Metoden innebär att för- och nackdelar som en teknisk föreskrift för med sig, för samhället som helhet och för olika aktörer, analyseras och redovisas innan antagande.

På området tjänstehandel har diskussioner och workshops hållits för att analysera ministeriets arbetsmetoder för att ta fram bud i tjänstehandelsförhandlingar. Mycket fokus har legat på metoder för ministeriet att involvera näringslivet och andra aktörer i sitt arbete.

Projektet bidrar bland annat till att främja **delmål 17.17** om att uppmuntra och främja effektiva offentliga och offentlig-privata partnerskap vilka bygger på erfarenheterna från andra partnerskap, **delmål 17.14** om samstämmig politik för hållbar global utveckling, **delmål 17.11** om att avsevärt öka utvecklingsländerns export, samt till **delmål 16.6** om att bygga upp effektiva och transparenta institutioner och **delmål 16.7** om att säkerställa ett lyhört, inkluderande, deltagandebaserat och representativt beslutsfattande på alla nivåer.

3.4.3 Zambia

Kollegiet har sedan 2014 samarbete med University of Zambia. Under året förlängdes samarbetet till och med 2020 och inkluderar nu ytterligare två universitet, Copperbelt University och Mulungushi University. Målet med samarbetet är att utveckla och stärka universitetens handelspolitiska utbildningar. Detta görs bland annat genom att höja kompetensen hos de lektorer som genomför utbildningen. Under tre år har lektorer deltagit i kollegiets utbildningsprogram Trade Academy, där delar har skräddarsyttts för denna målgrupp. De lektorer som deltagit i utbildningen har fått nya handelspolitiska kunskaper och en ökad förståelse för nya pedagogiska verktyg som de idag med stor självständighet använder i sin undervisning. Arbetet med att utveckla ett undervisningsmaterial för kurserna pågår också. Kursmaterialets innehåll spänner över en lång rad handelspolitiska aspekter och inkluderar även ett hållbarhetskapitel. Vidare har de handelspolitiska utbildningarna stärkts genom att universiteten anställt fler lektorer, antagit kursplaner samt avsatt resurser för att genomföra kurserna.

Projektet bidrar till **delmål 4.c** om att väsentligen öka tillgången på utbildade lärare, bl.a. genom internationellt samarbete kring lärarutbildning i utvecklingsländer. Aktiviteterna bidrar också till **delmål 4.7** om att säkerställa att alla studerande får de kunskaper och färdigheter som behövs för att främja en hållbar utveckling, exempelvis genom utbildning för hållbar utveckling och hållbara livsstilar, mänskliga rättigheter, jämställdhet m.m. De får också ökad kunskap inom en rad handelspolitiska sakområden som alla går att koppla till ytterligare delmål.

3.4.4 Bangladesh

Sedan 2018 har Kommerskollegium haft en pågående dialog med Bangladesh för att få till stånd ett nytt samarbetsprojekt. Arbetet med att formulera syfte, mål och inriktning på samarbetet har pågått under året. Utgångspunkten har varit det faktum att Bangladesh till följd av sin ekonomiska utveckling kommer att fasas ut från FN:s grupp om minst utvecklade länder 2024. Därmed förlorar landet viktiga tullnedsättningar och andra handelsförmåner inom ramen för WTO-systemet. Som följd ser Bangladesh regering ett behov av att stärka landets kapacitet i att förhandla frihandelsavtal med viktiga handelspartners. Ambitionen är att samarbetet ska fokusera både på teknisk kompetens och organisationsfrågor såsom ledning och styrning. Målet är att stärka både koordineringen mellan olika delar av statsförvaltningen och regeringens metoder för konsultation med näringsliv och civilsamhälle. Avsikten är att samarbetet formellt ska starta under 2020.

Projektet kommer på sikt att bidra till **delmål 16.6** om att bygga upp effektiva och transparenta institutioner och **delmål 16.7** om att säkerställa ett lyhört, inkluderande, deltagandebaserat och representativt beslutsfattande på alla nivåer. På längre sikt är förhoppningen att väl förhandlade handelsavtal med relevanta partnerländer ska bidra till en hållbar tillväxt, **delmål 8.1**, och diversifiering av landets produktion och export, **delmål 8.2**, för landet.

3.4.5 Utbildningsprogrammet Trade Academy

Kommerskollegiums årliga utbildningsprogram Trade Academy har fortsatt under 2019. Det är en ämnesmässigt bred och avancerad utbildning som syftar till att höja kapaciteten hos framförallt tjänstemän som arbetar med handel och handelspolitik i utvecklingsländer. 2019 års delkurser genomfördes med goda resultat. Sammanlagt deltog 46 personer från 13 länder. Att deltagare från olika delar av världen möts och utbyter erfarenheter lyfts av många som en stor behållning med utbildningen och bidrar till att stärka lärandet. Deltagarna uppgav i

utvärderingar att de fått ökade och relevanta kunskaper i handelspolitiska frågor samt en ny syn på och förståelse för handelspolitik. Kopplingen mellan handel och hållbarhet får stort utrymme i utbildningen, vilket av många deltagare upplevs som en ögonöppnare och ett perspektiv flera av dem tar med sig in i det egna arbetet.

En uppföljning av Trade Academy genomfördes under året av externa konsulter. Konsulternas bedömning är att utbildningen visar goda resultat på individuell nivå hos deltagarna. Deltagarna menar att de fått användning för kunskaperna i sitt arbete och haft möjlighet att dela med sig av lärdomarna till kollegor. Flera hävdar också att deras respektive organisationer till viss del hanterar handelspolitiska arbetsuppgifter på ett annat sätt idag till följd av deras medverkan i Trade Academy.

Trade Academy bidrar bland annat till **delmål 17.16** om att främja partnerskap mellan flera länder, i synnerhet utvecklingsländer som utbyter kunskap, expertis och teknik för en hållbar utveckling, samt indirekt till **delmål 16.8** om att stärka utvecklingsländernas deltagande i institutionerna för global styrning. Programmets fokus på tjänstemannarollen och konsultation med näringsliv och civilsamhälle bidrar till **delmål 16.6** om att bygga upp effektiva och transparenta institutioner och **delmål 16.7** om att säkerställa ett lyhört, inkluderande, deltagandebaserat och representativt beslutsfattande på alla nivåer. Programmets breda innehåll avseende handelspolitiska sakområden går också att koppla till ytterligare delmål.

3.5 Open Trade Gate Sweden (OTGS)

Kommerskollegiums kontaktpunkt Open Trade Gate Sweden (OTGS) bistår exportörer i utvecklingsländer med information om regler för export till Sverige och övriga EU samt marknadsinformation om den svenska marknaden. OTGS bistår även med konkret stöd till företag i utvecklingsländer i form av stöd vid mässbesök och kontaktskapande mellan exportörer och importörer (match-making). OTGS fungerar både som kontaktpunkt vid skriftliga frågor samt genomför informationsinsatser med exportfrämjande organisationer och företag i utvecklingsländer. Informationsinsatserna genomförs dels i form av enstaka insatser och dels i form av fleråriga projekt.

Målet med verksamheten är att öka kunskapen och exportförmågan hos exportörer i utvecklingsländer, och därmed möjliggöra marknadstillträde till Sverige och EU. Under året fick Kommerskollegium regeringens uppdrag att utvidga verksamheten till att ytterligare underlätta export från utvecklingsländer genom att arbeta med att stödja bl.a. kontaktskapande mellan exportörer och importörer (match-making) och mässbesök för

företag. Detta utvecklingsarbete har pågått under 2019. På ett övergripande plan avser OTGS att skapa goda förutsättningar för utvecklingsländer att delta i internationell handel och bidra till hållbar utveckling. En öppen, transparent och regelbaserad världshandel är en del i arbetet för en hållbar utveckling och fattigdomsbekämpning. Detta kan kopplas till **delmål 1.4** om att alla män och kvinnor, i synnerhet de fattiga och de utsatta, har lika rätt till ekonomiska resurser, tillgång till grundläggande tjänster, möjlighet att äga och kontrollera mark och andra former av egendom samt tillgång till arv, naturresurser, lämplig ny teknik och finansiella tjänster, inklusive mikrokrediter.

Konkret bidrar OTGS verksamhet framförallt till **delmål 17.11** om att avsevärt öka utvecklingsländers export, i synnerhet i syfte att fördubbla de minst utvecklade ländernas andel av den globala exporten till 2020, men även **delmål 17.9** att öka det internationella stödet för genomförande av effektiv och riktad kapacitetsuppbyggnad i utvecklingsländer.

I Ukraina har OTGS ett flerårigt samarbete och har där bland annat bidragit med exportrelaterad information till en webb-portal för ukrainska företag som lanserades sommaren 2019. Vidare hölls en insats som syftade till att bidra till ukrainska exportörers förbättrade kunskap om handel och hållbarhet och CSR. Detta bidrar till **delmål 17.17** om att bland annat uppmuntra och främja effektiva offentliga och offentliga-privata partnerskap samt **delmål 12.a** om att stödja utvecklingsländerna att stärka sin kapacitet att utvecklas i riktning mot mer hållbara produktionsmönster.

Under 2019 genomförde OTGS även ett antal informationsinsatser i Tanzania, Ukraina, Sydafrika och Nigeria. Dessutom ägde ett antal informationsinsatser rum i Stockholm, med företagsdelegationer från Pakistan, Bolivia, Sri Lanka, Dominikanska republiken och Ukraina. Även ett webinarium med exportörer från Ecuador genomfördes. I flertalet av dessa informationsinsatser lyfte OTGS hållbarhetsfrågor generellt så väl som specifikt om privata standarder och ekologisk certifiering av produkter på EU nivå som en (frivillig) hållbarhetsaspekt och ett sätt för exportörer att tillgodose en efterfrågan på den svenska marknaden. Även i ett stort antal skriftliga regelsvar som OTGS skickar ingår information om ekologisk certifiering. Detta kan kopplas till **delmål 12.a** om att stödja utvecklingsländerna att stärka sin kapacitet att utvecklas i riktning mot mer hållbara produktionsmönster.

3.6 Internationella handelsrelaterade fora

Kollegiets arbete inom internationella handelspolitiska fora består bland annat i att bistå Regeringskansliet med analys och underlag i

internationella processer på såväl multilateral som regional och bilateral nivå för att utveckla policy på handelsområdet. Att inom internationella fora lyfta olika hållbarhetsfrågor bidrar till att öka kunskapen om hur handel kan bidra till hållbarhetsmålen, samt skapar stora kontaktytor och förutsättningar för partnerskap för genomförandet av målen. Detta innebär att arbetet framförallt bidrar till **mål 17**, inte minst **delmål 17.14** om att föra en mer samstämmig politik för hållbar utveckling där kollegiets arbete här bidrar inom den internationella handelspolitiken, **delmål 17.16** om att stärka det globala partnerskapet för hållbar utveckling, samt **delmål 17.17** om att uppmuntra och främja effektiva offentliga och offentlig-privata partnerskap. Nedan redovisas exempel på sådana internationella fora på alla nivåer där kollegiets arbete direkt eller indirekt bidragit till Agendan.

3.6.1 WTO

Med hänsyn till Agendans hänvisning till vikten av multilateralt samarbete utgör kollegiets arbete för att främja ett välfungerande WTO ett bidrag till de handelsrelaterade delmålen, i synnerhet **delmål 17.10** om att främja ett rättvist, öppet, regelbaserat, icke-diskriminerande multilateralt handelssystem inom ramen för Världshandelsorganisationen. Vidare bidrar arbetet till **delmål 17.14** om en politisk samstämmighet för hållbar utveckling och **17.12** om avvecklandet av handelshinder för de minst utvecklade länderna. Nedan lyfts några exempel på särskilt hållbarhetsrelaterade insatser inom kollegiets arbete kopplat till WTO.

Committee on Government Procurement (GPA)

Kommerskollegium har följt utvecklingen och bidragit med inspel EU-delegationen i Genève när det gäller arbetsprogrammet om hållbarhet i WTO:s kommitté för offentlig upphandling. En sammanställning av vilka typer av hållbarhetsaspekter som omfattas i offentlig upphandling i Sverige, togs fram för att ge input i pågående och framtida diskussioner. WTO:s avtal om offentlig upphandling innehåller inte ett tydligt ramverk för hur hållbarhetsaspekter ska eller kan beaktas, samtidigt som det finns ett flertal olika hållbarhetsaspekter som skulle kunna beaktas. Vår bedömning är att ramverket bör tydliggöras i framtida revideringar av avtalet.

Arbetet har en tydlig koppling till **delmål 12.7** om hållbar offentlig upphandling, men även en lång rad ytterligare mål. T.ex. **delmål 5.1** om att utrota diskriminering av kvinnor och flickor, **mål 2** ingen hunger, **mål**

3 god hälsa, **mål 8** om anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt, **mål 10** om minskad ojämlikhet inom och mellan länder och **mål 12** hållbar konsumtion och produktion.

Tvistlösning i WTO

Inom ramen för Kommerskollegiums arbete med att följa och analysera utvecklingen i WTO, sammanställer kollegiet regelbundet utvecklingen inom tvistlösningssystemet i WTO i rapporter till framförallt Utrikesdepartementet. Syftet är att ge en lägesbild av den senaste tidens rättsutveckling i WTO, med fokus på tvister av ekonomisk eller principiell betydelse eller som kan innehålla svenska intressen. Inom ramen för arbetet har två tvister med hållbarhetskopplingar särskilt lyfts fram. Under 2019 valde kollegiet att lyfta fram en tvist mellan USA och Mexiko om användandet av undantagen i WTO:s regelverk för att t.ex. skydda miljö och djurs hälsa samt en tvist mellan Indien och USA om stöd till produktion av förnybar energi.

Arbetet syftar till att främja ett välfungerande WTO, vilket bidrar till **delmål 17.10** om att främja ett rättvist, öppet, regelbaserat, icke-diskriminerande multilateralt handelssystem inom ramen för WTO.

Analyser inom löpande WTO-arbete

Kommerskollegium har, i det löpande arbetet med att bistå Regeringskansliet med analyser relaterat till WTO, belyst olika hållbarhetsaspekter. Exempelvis hur den handelspolitiska granskningsmekanismen i WTO kan användas för att uppmärksamma hållbarhetsfrågor och hur e-handelsförhandlingarna skulle kunna gynna utvecklingsländer. Analyserna kan bidra till att öka utvecklingsländernas integrering i världshandel genom **delmål 17.9** att öka kapaciteten för implementering av globala målen i utvecklingsländer och **17.12**, att utvecklade länderna ska fullt ut fullfölja sina åtaganden i fråga om offentligt utvecklingsbistånd. Arbetet bidrar även till att främja ett välfungerande WTO, **delmål 17.10**.

WTO-avtalet om handelsprocedurer

Under 2019 har kollegiet löpande bevakat implementeringsprocessen av WTO-avtalet om handelsprocedurer. Implementeringen av WTO-avtalet om handelsprocedurer syftar till att förenkla handeln och förbättra möjligheten för fattiga länder att delta i globala värdekedjor. Kollegiets arbete med handelsproceduravtalet bidrar indirekt till de handelsrelaterade delmålen i **mål 17**, **delmål 16.5** om att väsentligt minska alla former av korrupktion och mutor; samt **delmål 16.6** om att bygga upp effektiva och transparenta institutioner.

TBT-kommittén

Kollegiet främjar globalt regulativt samarbete och borttagande av onödiga tekniska handelshinder (TBT) genom att delta och bevaka de handelshinder som tas upp i TBT-kommittén, för att sedan återkoppla till näringsliv och svenska förvaltningsmyndigheter. Kollegiets deltagande i kommittén används även i utvecklingssamarbetet, exempelvis gentemot Liberia som nyansluten WTO-medlem som under året deltog i kommittén tack vare kollegiets TBT-relaterade kapacitetsutveckling. Under 2019 anordnade kollegiet tillsammans med UD och representationen i Genève även ett seminarium med syfte att stärka samordningen av teknisk assistans på TBT-området i anslutning till ett TBT-kommittémöte. Kollegiets arbete kring TBT-kommittén bidrar således till två delmål, **delmål 17.10** om att främja ett regelbaserat multilateralt handelssystem inom ramen för Världshandelsorganisationen samt **delmål 16.8** om att utvidga och stärka utvecklingsländernas deltagande i institutionerna för global styrning.

Aid for Trade

Kollegiet bevakar policyfrågor kopplade till det WTO-ledda initiativet Aid for Trade. Under 2019 deltog kollegiet i konferensen Global Review of Aid for Trade. Under konferensen diskuterades frågor som kopplingen mellan handelsrelaterat bistånd och jämställdhet, handelsrelaterat bistånd kopplat till TBT och kvalitetsinfrastruktur, inklusive Kommerskollegiums arbete på området. Under 2019 deltog kollegiet även i EU-kommissionens expertgruppsmöte om Aid for Trade.

3.6.2 EU

Expertgrupp handel och hållbar utveckling

På EU-nivå deltog kollegiet även under 2019 i EU-kommissionens informella expertgrupp om handel och hållbar utveckling. Under året bidrog kollegiet med presentation av den handbok för implementering av hållbarhetskapitlet inom frihandelsavtalet med EU som beskrivs ovan under avsnitt 3.3. Den handboken utgör också ett bidrag i genomförandet av EU-kommissionens 15-punktsprogram för att effektivisera arbetet med hållbarhetskapitel i EU:s frihandelsavtal. Detta arbete bidrar till att uppfylla **mål 17**, framförallt **delmål 17.9, 17.14, 17.16, och 17.17**.

Handelspolitiska kommittén, TPC

Kollegiets roll är att bistå Representationen i Bryssel och Regeringskansliet i förberedelsearbetet inför möten i handelspolitiska kommittén (TPC), varvid kollegiets samlade analys inom handel och hållbarhet kan bidra till att ytterligare inkludera hållbarhetsaspekter på TPC:s agenda. Alla tre dimensioner av hållbarhet kan inkluderas i mötesagendan och i förberedelsearbete, inklusive jämställdhetsfrågor. Detta bidrar inte minst till **delmål 17.14** om att föra en samstämmig politik för hållbar utveckling.

3.6.3 OECD

Under 2019 har bland annat nedanstående frågor med hållbarhetskoppling ingått i kollegiets samarbete med OECD.

Joint Working Party on Trade and Environment

Kommerskollegium har under 2019 fortsatt att aktivt delta i OECD:s arbetsgrupp för handel och miljö. Kollegiet har tagit en aktiv roll i att ge inspel till gruppens fortsatta arbete inom handel och cirkulär ekonomi samt hur frihandelsavtal kan göras mer miljövänliga. Arbetet kan bidra till ökad kunskap kring hur handelspolitiken kan utformas för att uppnå olika miljömål, och kan därför bidra till alla miljömål i agendan.

3.7 Handelspolitiska förhandlingar

Kommerskollegiums arbete inom ramen för bilaterala och regionala förhandlingar om frihandelsavtal innebär analys av mandat, förhandlingstexter och slutgiltig avtalstext samt kommunikation om frihandelsavtalens innebörd och implementering. Inom ramen för detta arbete tar såväl samordnare som sakk experter på Kommerskollegium kontinuerlig hänsyn till hållbarhetsfrågor och utvecklingsländers perspektiv, vilket direkt bidrar till **delmål 17.14** för en mer samstämmig politik för hållbar utveckling.

3.7.1 Förhandlingstexter om hållbar utveckling

Sedan ett antal år tillbaka innehåller EU:s frihandelsavtal kapitel om hållbar utveckling, samt texter på andra områden kopplade till hållbarhet, exempelvis jämställdhet, anti-korruption och transparens. Kapitlet bör vidare återspegla resultatet i EU-kommissionens konsekvensanalys av avtalets potentiella hållbarhetseffekter (Sustainability Impact Assessment).

Kollegiet följde under år 2019 frihandelsavtalsförhandlingarna bl a med Chile, Australien, Nya Zeeland, Mercosur, Mexiko och Singapore samt framtagandet av två förhandlingsmandat med USA. Kommentarer till svenskt inspel gjordes framförallt i UD:s beredning till handelspolitiska kommittén (TPC). Kollegiet lämnade bl a kommentarer till UD på formuleringen av klimatåtaganden i mandatet för ett avtal med USA. Vi lämnade också kommentarer på EU:s första tullbud till Australien där vi ansåg att EU bör förbättra sitt tullbud för miljövaror med hänsyn till miljövaruförhandlingarna inom WTO (EGA) samt slutförhandlingarna om ett avtal med Mercosur.

Detta arbete bidrar i stort till att EU:s frihandelsavtal tar hänsyn till handelns effekter på Agendans samtliga tre dimensioner. Arbetet bidrar till genomförandet av hela Agendan, och har särskilda kopplingar till **mål 5** om jämställdhet, **mål 8** om inkluderande ekonomisk tillväxt och skäliga arbetsvillkor, **delmål 12.6** om att uppmuntra företag till att integrera hållbarhetsinformation i sin rapporteringscykel, **mål 13** om att bekämpa klimatförändringen, **mål 14** om att bevara och nyttja hav och marina resurser på ett hållbart sätt, **mål 15** om ekosystem och biologisk mångfald, **delmål 16.5** om minskat utrymme för korruption och mutor, **delmål 16.6** om att bygga upp effektiva och transparenta institutioner, samt **mål 17** om globalt genomförandet och partnerskap. Arbetet bidrar även till att identifiera områden hos förhandlingspartner där det kan finnas ett behov av kapacitetsuppbyggnad för att effekterna av den planerade handelsliberaliseringen blir så hållbara som möjligt. Arbetet bidrar således även till **mål 8.a** om handelsrelaterat bistånd, såväl som till Agendan i övrigt.

3.7.2 Jordbruk, djurskydd och antibiotikaresistens

Jordbruk, djurskydd och antibiotikaresistens

I underlag till utrikesdepartementet i EU:s pågående frihandelsavtalsförhandlingar har Kommerskollegium förespråkat att en hög ambitionsnivå för avvecklingen av tullar för jordbruksvaror bör kombineras med ambitiösa samarbeten om djurvälstånd och ansvarsfull antibiotikaanvändning i djurhållning, dvs hållbara produktionsmetoder, med EU:s handelspartners. Arbetet bidrar till **delmål 2.4** om att uppnå hållbara system för livsmedelsproduktion samt indirekt till **delmål 2b** om att minska handels- och marknadsstörningar för jordbruksprodukter på världsmarknaden.

3.8 Motverka handelshinder, samt främja fri rörlighet på EU:s inre marknad

Kommerskollegium arbetar för enhetligt genomförande och korrekt tillämpning av EU-rätten i Sverige, samt att informera om den inre marknaden. Kommerskollegium har ett antal kontaktpunkter och samordningsfunktioner, samt funktioner enligt anmälningsprocedurerna inom ramen för EU:s anmälningsdirektiv och WTO:s TBT-avtal. Dessa fungerar bland annat som ett verktyg i att identifiera och hantera potentiella målkonflikter mellan handel och hållbar utveckling, samt undvika hållbarhetsrelaterade handelshinder. Detta bidrar direkt till bland annat **delmål 16.b** om att verka för och genomdriva icke-diskriminerande lagstiftning och politik för en hållbar utveckling, samt **delmål 16.10** om att säkerställa allmän tillgång till information och skydda grundläggande friheter i enlighet med nationell lagstiftning och internationella avtal.

3.8.1 Anmälningsprocedurer

Tillämpning och analys av anmälningsprocedurerna och arbetet inom ramen för EU 2015/1535 och WTO/TBT

I Kommerskollegiums arbete med anmälningsdirektivet ingår att granska remisser från myndigheter och Regeringskansliet för att bedöma om anmälningsplikt föreligger och om regelförändringar riskerar att leda till hinder för fri varurörlighet, att när så är relevant anmäla svenska författningsförslag till kommissionen och WTO:s TBT-sekretariat samt bevaka anmälningar från andra medlemsländer.

Under 2019 har kollegiet yttrat sig över ett flertal remisser som har hållbarhetskoppling, ofta med bäring på **mål 7, 11 och 12**.

Kommerskollegium har även granskat andra ländernas förslag och bland annat föreslagit en reaktion på anmälningsärende från Österrike om förbud mot icke komposterbara plastpåsar (**mål 12, delmål 12.2 och 12:5**), samt ett förslag från Danmark om märkning av fisk som har fångats kustnära med skonsamma redskap. Österrikiskt förslag ansågs inte vara proportionerligt och att det fanns frågetecken kring miljövinster av förslaget då de nedbrudbara plastbärpåsarna kunde leda till att mikroplast distribueras i naturen. I den danska förslaget önskade Sverige förtydligande om hur förslaget förhåller sig till EU:s lagstiftning som syftar till hållbart fiske. Arbetet bidrar till **delmål 13.2** om att integrera klimatåtgärder i politik på nationell nivå.

Solvit-nätverkets arbete

Kommerskollegium inrymmer Sveriges Solvit-funktion och tar därmed emot och hanterar klagomål om hinder mot den fria rörligheten som företag och privatpersoner stött på i fall där myndigheter inte tillämpar EU-rätten korrekt. Arbetet bidrar till **delmål 16.8** om att verka för och genomdriva icke-diskriminerande lagstiftning och politik för en hållbar utveckling, samt **delmål 16.10** om att säkerställa allmän tillgång till information och skydda grundläggande friheter, i enlighet med nationell lagstiftning och internationella avtal.

3.8.2 Kontaktpunkter

Kommerskollegium har i uppdrag att utveckla kontaktpunkterna för tjänster och varor. Arbetet med kontaktpunkterna bidrar direkt till **delmål 16.7** om att säkerställa ett lyhört, inkluderande, deltagandebaserat och representativt beslutsfattande på alla nivåer, **delmål 16.8** om att verka för och genomdriva icke-diskriminerande lagstiftning och politik för en hållbar utveckling, samt **delmål 16.10** om att säkerställa allmän tillgång till information och skydda grundläggande friheter, i enlighet med nationell lagstiftning och internationella avtal.

Kontaktpunkt och samordning enligt arbetstagar direktivet

Sedan år 2016 har Kommerskollegium i uppdrag att vara kontaktpunkt enligt arbetstagar direktivet (2016/54/EU) och att samordna berörda svenska myndigheters arbete med att främja likabehandling av EU-medborgare och deras familjemedlemmar. Under 2019 anordnade Kommerskollegium två möten med myndigheter som möter EU-medborgare. Här diskuterades bland annat myndigheternas arbete med arbetstagares fria rörlighet och relevant rättspraxis. Dessutom anordnade Kommerskollegium ett möte med arbetsmarknadens parter för att uppmuntra till dialog om arbetstagares fria rörlighet.⁴ Utöver att bidra till framförallt **delmål 17.17** om att främja partnerskap har detta arbete även direkt koppling till **delmål 8.8** om att skydda arbetstagares rättigheter och att främja en trygg och säker arbetsmiljö för alla arbetstagare, inklusive arbetskraftsinvandring, samt **delmål 16.8** om att verka för icke-diskriminerande lagstiftning.

⁴ 2019/00788-1.

3.9 Motverka handelshinder samt främja fri handel utanför EU

Handelshinder

Handelshinderarbetet syftar till att minska eller få bort potentiella och faktiska hinder som inte är i enlighet med internationella handelsregler. Det bidrar därmed till **delmål 17.10** om att främja ett universellt, rättvist, regelbaserat, öppet och icke-diskriminerande multilateralt handelssystem. Vissa handelshinder som tagits upp av Sverige som harmonisering av regler för fordons utsläpp av koldioxid och importtillstånd för skogsprodukter bidrar till **mål 12** om hållbar konsumtion och produktion. Det senare eftersom svensk export av skogsprodukter inte består av utrotningshotade träslag.

Sanktioner

Kommerskollegium handlägger ärenden som gäller ekonomiska sanktioner som utlysts av FN eller EU, i form av handelsrestriktioner eller finansiella restriktioner riktade mot juridiska personer. Målet med internationella sanktioner är att de ska bidra till att trygga fred och säkerhet samt främja demokrati och mänskliga rättigheter. Användning av ekonomiska/handelsrelaterade sanktioner som utrikespolitiskt verktyg har under en längre tid ökat. Vid slutet av 2019 ansvarade kollegiet för sanktioner gentemot 11 länder. Till Kommerskollegiums uppdrag hör bland annat att handlägga och besluta om ansökningar om exporttillstånd, samt undantag från frysning av tillgångar för juridiska personer. Under 2019 avslutade Kommerskollegium 54 sanktionsärenden.

Genom en rättssäker handläggning av sanktionsärenden bidrar arbetet till att sanktionernas målsättning uppnås. Därigenom bidrar arbetet till uppfyllandet av **mål 16** om att främja fredliga och inkluderande samhällen för hållbar utveckling, tillhandahålla tillgång till rättvisa för alla samt bygga upp effektiva och inkluderande institutioner med ansvarsutkrävande på alla nivåer.

Licenser

År 2019 var det första året som importörer drog nytta av de förenklingar och den betydligt ökade snabbheten i licenshanteringen som införandet av ett nytt helt elektroniskt licenssystem i december 2018 innebar. Licenskrav används ofta i handelshindrande syfte och Kollegiets egen effektivitet och transparens när det gäller licenshantering bidrar till **delmål 16.6** om att bygga upp effektiva och transparenta institutioner och även till **delmål 17.10** om att främja ett universellt, rättvist, regelbaserat, öppet och icke-diskriminerande multilateralt handelssystem.

Exporttillstånd enligt tortyrförordningen

EU har antagit förordning 1236/2005 om handel med vissa varor som kan användas till dödsstraff, tortyr eller annan grym, omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning, för att stoppa och begränsa handeln med vissa varor och tjänster medan det för andra varor och tjänster krävs exporttillstånd. I Sverige är det Kommerskollegium som hanterar exporttillstånd enligt förordningen. Under 2019 har Kommerskollegium beslutat att bevilja exporttillstånd i 6 ärenden och meddelat avslag i 2 ärenden. Detta har kopplingar till **delmål 16.1** om att minska våld, samt **delmål 16.3** om att säkerställa tillgång till rättvisa.

3.10 Kommunikationsinsatser

Kommunikation är centralt för att Kommerskollegium ska kunna utföra sin verksamhet enligt instruktion och regleringsbrev. Att kommunicera Kommerskollegiums analyser och utredningar i olika belyser handelns roll i hållbarhetsagendan såväl som hållbarhetsmålen roll i handelsagendan. Detta bidrar till att policy på handelsområdet kan utformas på bästa sätt för att bidra till Agendan, och kan därför kopplas till bland annat till **mål 17** om partnerskap och genomförande, samt att säkerställa allmän tillgång till information i enlighet med **delmål 16.10**. Nedan redovisas exempel på forum, seminarier eller större kommunikativa insatser där Kommerskollegium deltagit eller bidragit och som på något sätt berör handel och hållbarhet.

3.10.1 WTO Public Forum

Kommerskollegium deltog på WTO:s stora årliga outreachevent, Public Forum. Genom att medverka i olika paneler och där lyfta hållbarhetsfrågor så bidrog kollegiet till arbetet med att utveckla WTO, och att nå **delmål 17.10** om att främja ett rättvist, öppet, regelbaserat, icke-diskriminerande multilateralt handelssystem inom ramen för Världshandelsorganisationen..

3.10.2 Föreläsningar och studiebesök

Som komplement till utbildningsmaterialet ”Varför handlar vi med omvärlden” erbjuder Kommerskollegium studiebesök, främst till gymnasieskolor. Föreläsningarna går bortom vad som står utbildningsmaterialet och handlar bland annat om svensk handelspolitik, globala handelsmönster och hållbarhet. Globalisering och hållbarhet är

idag en naturlig del i många ämnen i den svenska gymnasieskolan vilket märks både i lärarnas intresse för att inkludera detta vid studiebesöken och sedermera i elevernas frågor.

Under 2019 höll Kommerskollegium sammanlagt 42 skolföreläsningar. Handel och hållbar utveckling utgjorde ett centralt tema som togs upp vid samtliga föreläsningar. Arbetet bidrar bland annat till **delmål 16.10** om att säkerställa allmän tillgång till information, **delmål 17.17** om att uppmuntra och främja effektiva offentliga partnerskap samt partnerskap inom det civila samhället, samt **delmål 4.7** om att säkerställa att ungdomar får de kunskaper och färdigheter som behövs för att främja en hållbar utveckling.

3.10.3 Löpande kommunikationsinsatser

Under 2019 har Kommerskollegium även organiserat ett antal kommunikationsinsatser om handel och hållbarhet, dels gentemot andra myndigheter men även med intressenter från näringslivet och civilsamhället. Några exempel på dessa är ett seminarium om handel och inkluderande tillväxt för Utrikesdepartementet, samt presentationer om handel och hållbarhet som har hållits för internationella organisationer som Transparency International och International Legal Assistance Consortium, samt branschorganisationer. Detta bidrar till **delmål 17.17** om att uppmuntra och främja effektiva offentliga partnerskap samt partnerskap inom det civila samhället.

3.10.4 Handelsfrågor i hållbarhetsforum

Kommerskollegium har under 2019 vidgat sitt arbete med att kommunicera hållbarhetsfrågor kopplade till handel och handelspolitik. Kollegiet har under lång tid bidragit med hållbarhetsperspektiv i den handelspolitiska debatten. Under 2019 deltog vi även allt oftare på omvänt sätt med ett handelsperspektiv genom deltagande vid eller dialog med forum för hållbarhetsfrågor, såsom Fairtrade, Transparency International, Swedish Environmental Institute och Klimatforum. Kollegiet har därmed bidragit till ökad kunskap i nya kretsar om kopplingen mellan handel och alla tre dimensioner av hållbar utveckling, samt utvecklat större nätverk för samverkan och erfarenhetsutbyte.

3.10.5 Kommunikation med intressenter i samband med handelspolitiska förhandlingar

Kommerskollegium har fortsatt att utveckla interna arbetssätt för kommunikation med intressenter i samband med handelspolitiska förhandlingar. Under 2019 har Kommerskollegium kommunicerat med svenska myndigheter, näringsliv, civilsamhället, arbetsmarknadens

parter, kommissionen samt andra medlemsstater om frihandelsavtal med särskilt fokus på implementering.

Kommerskollegium har exempelvis informerat myndigheter, civilsamhällesorganisationer och arbetsmarknadens parter om stundande frihandelsavtalsförhandlingar och möjlighet att lämna input till Europeiska kommissionens arbete, inklusive om hållbarhetsrelaterade frågor. Arbetet bidrar på ett generellt plan till **delmål 16.7** om att säkerställa ett lyhört, inkluderande, deltagandebaserat och representativt beslutsfattande på alla nivåer, **delmål 17.14** om att verka för en samstämmig politik för hållbar utveckling, **delmål 17.16** om stärkt partnerskap mellan flera parter, **delmål 17.17** om att uppmuntra och främja effektiva offentliga partnerskap samt partnerskap inom det civila samhället, och det kan förekomma ytterligare kopplingar beroende på vilka specifika sakområden som diskuteras.

3.10.6 Pilotprojekt "Digitalt klassrum"

Under våren 2019 genomförde Kommerskollegium pilotprojektet Digitalt klassrum som en del av Trade Academy 2018-2019. Syftet var att testa webinarieformen och utvärdera möjligheten att modernisera och effektivisera vår verksamhet. Ett viktigt delmål var att utveckla nya former för inläring baserade på lärarstyrda online-aktiviteter.

Ett annat delmål var en minskad klimat- och miljöpåverkan - **mål 13**, genom att minska andelen tjänsteresor till förmån för digital samverkan.

3.10.7 Implementering av webbtillgänglighetsdirektivet

Nya webbplatser offentliggjorda efter den 23 september 2019 omfattas av lagen om tillgänglighet. Lagen genomför EU:s så kallade webbtillgänglighetsdirektiv.

Med utgångspunkt för myndighetens offentliggörande av ny webbplats 17/2 - 2020, så har fokus under 2019 varit att säkerställa att webbplatsen lever upp till kraven enligt WCAG 2.1. Projektet kan härledas till **delmål 16.10** och att säkerställa allmän tillgång till information och skydda de grundläggande friheterna.

Bilaga 1 Sammanställning av mål och aktiviteter

Mål och delmål	Målbeskrivning	Bidragande verksamhet (referens till stycke i redovisningen)
	Arbete med kopplingar till agendan i sin helhet	<ul style="list-style-type: none"> - Horisontell hållbarhetsintegrering (3.1) - Remissvar Agenda 2030 delegationens slutbetänkande (3.2.3) - Myndigheter i samverkan för Agenda 2030 (3.3) - Förhandlingstexter om hållbar utveckling (3.7.1)
	Avskaffa all form av fattigdom överallt.	<ul style="list-style-type: none"> - Handelsrelaterat utvecklingssamarbete (3.4)
1.4	Lika rätt till egendom, grundläggande tjänster, teknologi och ekonomiska resurser.	<ul style="list-style-type: none"> - Open Trade Gate Sweden (3.5)

 <p>2 INGEN HUNGER</p> <p>Icon showing a white bowl with three wavy lines above it, representing steam or food, on an orange background.</p>		<p>Avskaffa hunger, uppnå tryggad livsmedelsförsörjning, uppnå en bättre kosthållning och främja ett hållbart jordbruk.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Committee on Government Procurement (3.6.1)
2.4	Hållbar livsmedelsproduktion och motståndskraftiga jordbruksmetoder.	<ul style="list-style-type: none"> - Samverkan mot antibiotikaresistens (3.3) - Handelspolitiska förhandlingar: jordbruk, djurskydd och antibiotikaresistens (3.7.2) - 	
2a	Investera i infrastruktur på landsbygden, jordbruksforskning, teknikutveckling och genbanker	<ul style="list-style-type: none"> - Immaterialrättsregler i frihandelsavtal (3.2.2) 	
2b	Minska handelsstörningar på världsmarknaden för jordbruksprodukter	<ul style="list-style-type: none"> - Handelspolitiska förhandlingar: jordbruk, djurskydd och antibiotikaresistens (3.7.2) 	

		Säkerställa hälsosamma liv och främja välbefinnande för alla i alla åldrar	- Committee on Government Procurement (3.6.1)
3b		Stöd forskning, utveckling och tillgängliggör vaccin och läkemedel för alla	- Immaterialrättsregler i frihandelsavtal (3.2.2)
		Säkerställa en inkluderande och jämlik utbildning av god kvalitet och främja livslångt lärande för alla.	
4.7		Utbildning för hållbar utveckling och globalt medborgarskap	- Utvecklingssamarbete med Zambia (3.4.3) Föreläsningar och studiebesök (3.10.2)
4.c		Öka antalet utbildade lärare i utvecklingsländer	- Utvecklingssamarbete med Zambia (3.4.3)

5 JÄMSTÄLLDHET 	Uppnå jämställdhet, och alla kvinnors och flickors egenmakt.	<ul style="list-style-type: none"> - Utredning om handel och jämställdhet (3.2.1) - Förhandlingstexter om hållbar utveckling (3.7.1)
5.1	Avskaffa alla former av diskriminering av alla kvinnor och flickor överallt.	<ul style="list-style-type: none"> - Utredning om handel och jämställdhet (3.2.1) - Committee on Government Procurement (3.6.1)
5.4	Värdesätt obetalt omsorgsarbete och främja delat ansvar i hushållet	<ul style="list-style-type: none"> - Utredning om handel och jämställdhet (3.2.1)
5.5	Säkerställ fullt deltagande för kvinnor i ledarskap och beslutsfattande	<ul style="list-style-type: none"> - Utredning om handel och jämställdhet (3.2.1)
5.a	Lika rätt till ekonomiska resurser och ägande samt tillgång till finansiella tjänster	<ul style="list-style-type: none"> - Utredning om handel och jämställdhet (3.2.1)
5.c	Skapa lagar och handlingsplaner för jämställdhet	<ul style="list-style-type: none"> - Utredning om handel och jämställdhet (3.2.1)

7 HÅLLBAR ENERGI FÖR ALLA 	<p>Säkerställa tillgång till ekonomiskt överkomlig, tillförlitlig, hållbar och modern energi för alla.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Tillämpning och analys av anmälningsprocedurerna och arbetet inom ramen för EU 2017/1535 och WTO/TBT (2.7.1)
7.a	<p>Tillgängliggör forskning och teknik samt investera i ren energi</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Joint Working Party on Trade and Environment (3.6.3)
8 ANSTÄNDIGA ARBETSVILLKOR OCH EKONOMISK TILLVÄXT 	<p>Verka för varaktig, inkluderande och hållbar ekonomisk tillväxt, full och produktiv sysselsättning med anständiga arbetsvillkor för alla</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Immaterialrättsregler i frihandelsavtal (3.2.2) - Handelsrelaterat utvecklingssamarbete (3.4) - Committee on Government Procurement (3.6.1) - Förhandlingstexter om hållbar utveckling (3.7.1)
8.1	<p>Hållbar ekonomisk tillväxt</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Sverige i EU (3.2.2) - Immaterialrättsregler i frihandelsavtal (3.2.2) - Utvecklingssamarbete med Bangladesh (3.4.4)
8.2	<p>Främja ekonomisk produktivitet genom diversifiering, teknisk innovation och uppgradering</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Sverige i EU (3.2.2) - Immaterialrättsregler i frihandelsavtal (3.2.2) - Utvecklingssamarbete med Bangladesh (3.4.4)

8.3	Främja politik för nya arbetstillfällen och ökad företagsamhet	<ul style="list-style-type: none"> - Sverige i EU (3.2.2) - Immaterialrättsregler i frihandelsavtal (3.2.2) -
8.5	Full sysselsättning och anständiga arbetsvillkor med lika lön för alla	<ul style="list-style-type: none"> - Deltagande i utredning om Europeiska arbetsmyndigheten (3.2.2)
8.8	Skydda arbetstagares rättigheter och främja trygghet och säker arbetsmiljö för alla	<ul style="list-style-type: none"> - Deltagande i utredning om Europeiska arbetsmyndigheten (3.2.2) - Kontaktpunkt och samordning enligt Arbetstagar direktivet (3.8.2) -
8.a	Öka handelsstödet Aid for Trade för utvecklingsländer	<ul style="list-style-type: none"> - Handelsrelaterat utvecklingssamarbete (3.4) - Aid for Trade (3.6.1) - Förhandlingstexter om hållbar utveckling (3.7.1)
	Bygga motståndskraftig infrastruktur, verka för en inkluderande och hållbar industrialisering samt främja innovation	
9.3	Underlätta tillgången till finansiella tjänster och marknader	<ul style="list-style-type: none"> - Sverige i EU (3.2.2)
9.b	Stödja diversifiering och teknikutveckling i inhemsk industri	<ul style="list-style-type: none"> - Immaterialrättsregler i frihandelsavtal (3.2.2) -

		<p>Minska ojämlikheten inom och mellan länder</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Användande av frihandelsavtal (3.2.2) - Handelsrelaterat utvecklingssamarbete (3.4) - Committee on Government Procurement (3.6.1)
10.2		<p>Främja social, ekonomisk och politisk inkludering.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Användande av frihandelsavtal (3.2.2)
10.3		<p>Säkerställa lika rättigheter för alla och utrota diskriminering.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Deltagande i utredning om Europeiska arbetsmyndigheten (3.2.2)
10.6		<p>Stärka utvecklingsländers representation i finansiella institutioner.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Utvecklingssamarbete med Liberia (3.4.1)
		<p>Främja hållbara konsumtions- och produktionsmönster.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Remisser med koppling till miljö (3.2.3) - Referensgrupp handel och hållbarhet (3.3) - EU:s miljöråd (3.3) - Committee on Government Procurement (3.6.1) - Joint Working Party on Trade and Environment (3.6.3) - Tillämpning och analys av anmälningsprocedurerna och arbetet inom ramen för EU 2017/1535 och WTO/TBT (2.7.1) - Motverka handelshinder utanför EU (3.9)

12.2	Hållbar förvaltning och användning av naturresurser.	- Förslag på åtgärder för en förbättrad inre marknad (3.2.2)
12.5	Minska mängden avfall markant.	- Förslag på åtgärder för en förbättrad inre marknad (3.2.2)
12.6	Uppmuntra företag att tillämpa hållbara metoder och hållbarhetsredovisning.	- Förhandlingstexter om hållbar utveckling (3.7.1)
12.7	Främja hållbara metoder för offentlig upphandling.	- Committee on Government Procurement (3.6.1)
12.a	Stärka utvecklingsländers vetenskapliga och tekniska kapacitet för hållbar konsumtion och produktion.	- Open Trade Gate Sweden (3.5) -
12.c	Eliminera marknadsstörningar som uppmuntrar till slösaktiga konsumtionsmönster.	- Joint Working Party on Trade and Environment (3.6.3)
13 BEKÄMPA KLIMAT- FÖRÄNDRINGARNA 	Vidta omedelbara åtgärder för att bekämpa klimatförändringarna och dess konsekvenser.	- Gränsjusteringsåtgärder för klimatet (3.2.1) - Efterlevnad av EU-rätten (decentraliserad tillsyn) (3.2.2) - EU:s miljöråd (3.3) - Remisser med koppling till miljö (3.2.3) - Förhandlingstexter om hållbar utveckling (3.7.1) - Digitalt klassrum (3.10.6)

13.2	Integrera klimatåtgärder i politik, strategier och planering på nationell nivå.	<ul style="list-style-type: none"> - Gränsjusteringsåtgärder för klimatet (3.2.1) - Förslag på åtgärder för en förbättrad inre marknad (3.2.2) - Joint Working Party on Trade and Environment (3.6.3) - Tillämpning och analys av anmälningsprocedurena och arbetet inom ramen för EU 2017/1535 och WTO/TBT (2.7.1) -
13.3	Öka kunskap och kapacitet för att hantera klimatförändringar.	<ul style="list-style-type: none"> - Joint Working Party on Trade and Environment (3.6.3) - Handelsfrågor i hållbarhetsforum (3.10.4)
	Bevara och nyttja haven och de marina resurserna på ett hållbart sätt i syfte att uppnå en hållbar utveckling.	<ul style="list-style-type: none"> - Remisser med koppling till miljö (3.2.3) - EU:s miljöråd (3.3) - Förhandlingstexter om hållbar utveckling (3.7.1)
14.6	Avskaffa subventioner som bidrar till överfiske	<ul style="list-style-type: none"> - Fiskesubventioner (3.2.2)

		<p>Skydda, återställa och främja ett hållbart nyttjande av landbaserade ekosystem, hållbart bruka skogar, bekämpa ökenspridning, hejda och vrida tillbaka markförstörelsen samt hejda förlusten av biologisk mångfald.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Remisser med koppling till miljö (3.2.3) - EU:s miljöråd (3.3) - Förhandlingstexter om hållbar utveckling (3.7.1)
		<p>Främja fredliga och inkluderande samhällen för hållbar utveckling, tillhandahålla tillgång till rättvisa för alla samt bygga upp effektiva, och inkluderande institutioner med ansvarsutkrävande på alla nivåer.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Handelsrelaterat utvecklingssamarbete (3.4) - Sanktioner (3.9)
16.1	Minska våldet i världen.	<ul style="list-style-type: none"> - Exporttillstånd enligt tortyrförordningen (3.9) 	
16.3	Främja rättssäkerhet och säkerställ tillgång till rättvisa.	<ul style="list-style-type: none"> - Exporttillstånd enligt tortyrförordningen (3.9) 	
16.5	Bekämpa korruption och mutor.	<ul style="list-style-type: none"> - WTO-avtalet om handelsprocedurer (3.6.1) - Förhandlingstexter om hållbar utveckling (3.7.1) 	
16.6	Bygga effektiva, tillförlitliga och transparenta institutioner.	<ul style="list-style-type: none"> - Utvecklingssamarbete med Liberia (3.4.1) - Utvecklingssamarbete med Ecuador (3.4.2) - Utvecklingssamarbete med Bangladesh (3.4.4) - Trade Academy (3.4.5) 	

		<ul style="list-style-type: none"> - WTO-avtalet om handelsprocedurer (3.6.1) - Förhandlingstexter om hållbar utveckling (3.7.1) - Licenser (3.9)
16.7	Säkerställa ett lyhört, inkluderande och representativt beslutsfattande.	<ul style="list-style-type: none"> - Samarbete med myndigheter och andra externa aktörer (3.3) - Referensgrupp handel och hållbarhet (3.3) - Forum för tekniska regler och standardisering (3.3) - Samverkan kring standardiseringsfrågor (3.3) - Utvecklingssamarbete med Ecuador (3.4.2) - Utvecklingssamarbete med Bangladesh (3.4.4) - Trade Academy (3.4.5) - Kontaktpunkter (3.8.2) - Kommunikation med intressenter (3.10.5)
16.8	Stärka utvecklingsländers roll i den globala styrningen.	<ul style="list-style-type: none"> - Analys av särskild och differentierad behandling av utvecklingsländer inom WTO (3.2.1) - Handelsrelaterat utvecklingssamarbete (3.4) - Utvecklingssamarbete med Liberia (3.4.1) - Trade Academy (3.4.5) - TBT-kommittén i WTO (3.6.1) - Solvit-nätverkets arbete (3.8.1) - Kontaktpunkter (3.8.2) - Kontaktpunkt och samordning enligt Arbetstagardirektivet (3.8.2) -
16.10	Säkerställa allmän tillgång till information och skydda de grundläggande friheterna.	<ul style="list-style-type: none"> - Referensgrupp handel och hållbarhet (3.3) - Samarbete med myndigheter och andra externa aktörer (3.3) - Utvecklingssamarbete med Liberia (3.4.1)

		<ul style="list-style-type: none"> - Motverka handelshinder, samt främja fri rörlighet på den inre marknaden (3.8) - Solvit-nätverkets arbete (3.8.1) - Kontaktpunkter (3.8.2) - Föreläsningar och studiebesök (3.10.2) - Implementering av tillgänglighetsdirektivet (3.10.7)
16.b	Främja och verkställa icke-diskriminerande politik och lagstiftning.	<ul style="list-style-type: none"> - Utvecklingssamarbete med Liberia (3.4.1) - Motverka handelshinder, samt främja fri rörlighet på den inre marknaden (3.8)
	Genomförande och partnerskap.	<ul style="list-style-type: none"> - Analys av särskild och differentierad behandling av utvecklingsländer inom WTO (3.2.1) - Efterlevnad av EU-rätten (decentraliserad tillsyn) (3.2.2) - Samarbete med myndigheter och andra externa aktörer (3.3) - Referensgrupp handel och hållbarhet (3.3) - Myndigheter i samverkan för Agenda 2030 (3.3) - Handelsrelaterat utvecklingssamarbete (3.4) - Internationella handelsrelaterade fora (3.6) - WTO-avtalet om handelsprocedurer (3.6.1) - Expertgrupp handel och hållbar utveckling (3.6.2) - Förhandlingstexter om hållbar utveckling (3.7.1) - Kommunikationsinsatser (3.10)
17.3	Mobilisera finansiella resurser till utvecklingsländer.	<ul style="list-style-type: none"> - Sverige i EU (3.2.2)
17.7	Främja hållbar teknologi i utvecklingsländer.	<ul style="list-style-type: none"> - Förslag på åtgärder för en förbättrad inre marknad (3.2.2) -

17.9	Öka kapaciteten för implementering av Globala målen i utvecklingsländer.	<ul style="list-style-type: none"> - Handelsrelaterat utvecklingssamarbete (3.4) - Open Trade Gate Sweden (3.5) - Expertgrupp handel och hållbar utveckling (3.6.2)
17.10	Främja ett multilateralt handelssystem inom ramen för Världshandelsorganisationen.	<ul style="list-style-type: none"> - Analys av särskild och differentierad behandling av utvecklingsländer inom WTO (3.2.1) - Handelseffekter av frihandelsavtal (3.2.2) - Handelsrelaterat utvecklingssamarbete (3.4) - Utvecklingssamarbete med Liberia (3.4.1) - WTO (3.6.1) - Tvistlösning i WTO (3.6.1) - TBT-kommittén i WTO (3.6.1) - Motverka handelshinder utanför EU (3.9) - WTO Public Forum (3.10.1)
17.11	Öka utvecklingsländers export.	<ul style="list-style-type: none"> - Immaterialrättsregler i frihandelsavtal (3.2.2) - Handelsrelaterat utvecklingssamarbete (3.4) - Utvecklingssamarbete med Ecuador (3.4.2) - Utvecklingssamarbete med Bangladesh (3.4.4) - Open Trade Gate Sweden (3.5) -
17.12	Avveckla handelshinder för de minst utvecklade länderna	<ul style="list-style-type: none"> - Analys av särskild och differentierad behandling av utvecklingsländer inom WTO (3.2.1) - Handelsrelaterat utvecklingssamarbete (3.4) - WTO (3.6.1)
17.14	Stärka politisk samstämmighet för hållbar utveckling.	<ul style="list-style-type: none"> - Samarbete med myndigheter och andra externa aktörer (3.3) - Referensgrupp handel och hållbarhet (3.3) - Samverkan kring standardiseringsfrågor (3.3) - Utvecklingssamarbete med Ecuador (3.4.2)

		<ul style="list-style-type: none"> - Internationella handelsrelaterade fora (3.6) - WTO (3.6.1) - Expertgrupp handel och hållbar utveckling (3.6.2) - Handelspolitiska kommittén, TPC (3.6.2) - Handelsfrågor i hållbarhetsforum (3.10.4) - Handelspolitiska förhandlingar (3.7) - Kommunikation med intressenter (3.10.5)
17.16	Stärka det globala partnerskapet för hållbar utveckling.	<ul style="list-style-type: none"> - Trade Academy (3.4.5) - Internationella handelsrelaterade fora (3.6) - Expertgrupp handel och hållbar utveckling (3.6.2) - Kommunikation med intressenter (3.10.5)
17.17	Uppmuntra effektiva partnerskap.	<ul style="list-style-type: none"> - Samarbete med myndigheter och andra externa aktörer (3.3) - Referensgrupp handel och hållbarhet (3.3) - Utvecklingssamarbete med Ecuador (3.4.2) - Open Trade Gate Sweden (3.5) - Internationella handelsrelaterade fora (3.6) - Expertgrupp handel och hållbar utveckling (3.6.2) - Kontaktpunkt och samordning enligt Arbetstagar direktivet (3.8.2) - Föreläsningar och studiebesök (3.10.2) - Löpande kommunikationsinsatser (3.10.3) - Kommunikation med intressenter (3.10.5)